

stemmelse Noget, der egentlig kun angaaer tre til fire Mænd, og som derfor, saafremt det maatte forholde sig rigtigt, hvad der om dem ansøres her, ikke hører hjemme i Loven, men maa gives de vedkommende Mænd som et personligt Tillæg. Jeg troer imidlertid ikke, at dette Tillæg lader sig begrunde paa den Maade, som fleet er, ved at man vender en Række Aar tilbage, og siger, at hvad man dengang ansaae rigtigt erstattet med 30 pCt., burde man have anseet for rigtigt erstattet ved 50 pCt.; dette lader sig ikke gjøre, og jeg vil derfor foreslaae, at denne Paragraf falder aldeles bort. Dermed skal det dog ikke være sagt, at ikke det Forhold, der er omtalt med Hensyn til disse enkelte Mænd, jo kunde fortjene en nærmere Under-søgelse; men dette Tillæg kan ikke gives dem ved denne Lov, det hører hjemme i en særlig Lov, eller paa Finantsloven, og maa der fremtræde som en Opmærksomhed, der vises disse Mænd, men ikke som nogen Ret, der gives dem, fordi de have lidt Uret. — Hvad angaaer Beregningen af den Sum, som er tillagt den polytekniske Lærestanstalt, og som indeholdes i § 11, da vil den neppe kunne holde Stik. Efter hvad der er foretaget ved det lærde Underviisningsvæsen her i Landet, forekommer det mig, at der er adskillige af disse Foredrag, som ikke behøves paa denne Anstalt, eftersom de kunne findes andetsteds. Jeg vil nu ikke tale om Foredragene og Dvelferne „i borgerlig Bygningskunst“; jeg vil indrømme, at i en Skole, hvor man beskæftiger sig saameget med Ingeniørfaget, og hvor Dannelsen af vore Civilingeniører gaar for sig, kan det være en Hjælpevidenskab, som det er rigtigere at meddele de unge Mennesker der, istedetfor at henvise dem til et andet Institut, hvor de kunde faae denne Underviisning. Men derefter tales der om specielle „Foredrag over kvalitativ uorganisk Analyse“. Vi have nu tre offentlige Lærestalter, nemlig Universitetet, den polytekniske Lærestalt og Landbohøjskolen, hvor denne Videnskab kunde høre hjemme; den kvalitative uorganiske Analyse er saa nøie knyttet til de praktiske kemiske Laboratoriers, at den hører hjemme der, og at have specielle Foredrag over Noget, der er Resultatet af Selvstudium og Erfaring, er ikke rigtigt; det er kun at betale en Mand noget Mere, for hvad han alligevel skulde gjøre. Den aarlige Udgift af 100 Rd. dertil vil jeg derfor foreslaae gaae ud. Derefter kommer „Foredrag over Tilledning og Afledning af Vand, Opvarmning og Ventilation“, hvortil der kræves 150 Rd. aarligt. Dette er imidlertid Gjenside, som ikke ere stikfærdige til at holde Foredrag over; er der Nogen, som vil høre Foredrag derover, og trænger dertil, saa maa han betale derfor; men det er ikke en Disciplin i en Skole, det er kun en Haastudsdisciplin, for at komme til at betale Folk derfor, istedetfor at de skulde gjøre det af sig selv. Det er ved Selvarbejde og Selvstudium, og ved at sætte sig ind i, hvad der foregaaer omkring dem, at de, som afgang fra den polytekniske Skole, skulde erhverve sig Dygtighed i denne Videnskab; men faaer man dem til at troe, at de ved at høre saadanne Foredrag faae Noget at vide derom, saa er dette feilagtigt. Derpaa kommer „Foredrag og Dvelfer i Landmaaling og Nivellement“. Jeg har troet, at hvad der hørte ind under Landmaaling og Nivellement, var lagt hen til Landbohøjskolen og altsaa ikke hørte hjemme her. Foredragene over Naturhistorie skal jeg ikke sige noget imod, det kan være, at de høre hjemme der. Men nu kommer jeg til det Allerværste, nemlig „Foredrag over Jordbunds-lære“. Jordbunds-lære! Det er noget, som klinger saa grændseløst fortrædeligt, at høre nævne den Slags Foredrag, thi der er ikke Noget, som er saa forvirrende for videnskabelige Begreber, som netop denne saakaldte Jordbunds-lære. Det kan ikke nytte at bilde Folk ind, at de fra Rathederet kunne erfare, hvorledes Jordbunden skal være beskaffen. Det er en Erfaring, som man kun opnaaer gjennem praktiske, kemiske Resultater, og der hører noget ganske overordentlig til fra den paagjældende Docents Side, for at det ikke skal blive noget meget værre end Sundheds-læren; Jordbunds-læren ligger lige paa Grændsen af Charlataneriets Omraade. Jeg skal foreslaae, at den bliver ved Landbohøjskolen, der dog har saa Meget, som gaar over paa samme Gebeet. De smaa Lønningsforøggelser i § 12 skal jeg ikke omtale, men betragte som noget mere særligt. — Jeg kommer nu over til det lærde